

1. Algemeen

- flexibele leerwegen: tijdens één lesuur Frans voor ex-okanners die LOM-Frans volgen
- Nederlands als instructietaal: schooltaal, moeilijke DT, instructietaal in toetsen & taken
- werken met eigen materiaal van de leerling: reeds gequoteerde toets of taak, leerstof waar een toets van zal afgenomen worden, taak waarvan de opdracht(en) niet duidelijk zijn, werken rond leersof waarin ze woorden, begrippen niet begrepen hebben ...
- liefst talige vakken, dit weten de leerlingen al, maar soms kunnen ze dit zelf niet goed inschatten (voorbeeld: In PAV in BSO werkt men met thema's waarrond vakoverschrijdend gewerkt wordt, alle vakken worden hierbij betrokken. Daardoor kan een thema zowel historisch, aardrijkskundig maar ook wiskundig (vraagstukken) behandeld worden.
- niet-talige vakken kunnen ook als bv. een opdracht niet begrepen werd
- in principe geen vaktermen / -begrippen *

* vaak kan je er niet omheen dat je een vakwoord moet uitleggen. Als een vakterm gemakkelijk uit te leggen is door verbanden te leggen met DT én als jij 100 % zeker bent van de betekenis, is hier geen bezwaar tegen, maar in principe is het uitleggen van vaktaal de taak van de vakleerkracht.

2. Verloop van een NIT-les

- 1) "praatje"
- 2) welk vak heeft de leerling meegebracht?
- 3) reeds verbeterde toets, voorbereiding toets, taak of opdracht waarbij de ll niet begrepen heeft wat hij/zij moet doen, leerstof waarin de ll woorden niet begrijpt (! vaktermen, zie boven: je mag zeggen dat de vakleerkracht dit moet uitleggen of dat jij die term niet kent)
- 4) voorbereiding van een toets of als de leerling leerstof wil overlopen:laat de ll heel kort vertellen waarover het thema/hoofdstuk gaat, heeft hij/zij de titel begrepen?(het is natuurlijk niet de bedoeling dat de ll de volledige inhoud vertelt ...)
- 5) materiaal overlopen: niet-begrepen woorden, uitdrukkingen, Sommigen duiden deze op voorhand aan, als dat niet zo is, overloop je samen en probeer jij in te schatten wat moeilijk zou kunnen zijn voor de leerling. Je kan deze woorden toetsen: "Begrijp je het woord ondanks?", toets ook heel kort of dit inderdaad zo is: "Gebruik dat woord in een andere zin". (je kan hier dan bv om beurten een zin zeggen ...)

soms hebben leerlingen "niks bij", dit gebeurt vaker in BSO dan in TSO & ASO: als dit hoogstzelden gebeurt bij de betreffende leerling, kan je deze les werken aan spreekvaardigheidsoefeningen, opbouwen van woordenschat, met sommige "jonge" leerlingen kan je taalspelletjes doen, Als dit zich echter herhaalt, kan je een leerling verplichten materiaal te gaan halen in zijn/haar klaslokaal. Ik heb in het verleden bij "hardnekkige leerlingen" weleens iemand teruggestuurd naar de "gewone les" en dit vervolgens besproken met de titularis. Als dit bij een leerling van jullie zou gebeuren, laat mij dan maar iets weten.

- Veel praten met de leerling

Grijp spreekkansen uit de leerstof, bvb. PAV "De universele verklaring van de rechten van de mens". Gebruik deze momenten om enerzijds de ll zijn mening te laten verwoorden en anderzijds om de spreekvaardigheid te oefenen.

- ---> !!!! "one to one"-onderricht vraagt om een goede band tussen lesgever en leerling: de leerling moet zich veilig genoeg voelen om vragen te durven stellen, om te durven spreken met al zijn uitspraakproblemen, verkeerde zinnen, Een aantal leerlingen hebben ook een stevige "rugzak": traumatische ervaringen, angst en onzekerheid kunnen het contact in het begin bemoeilijken, maar meestal is het voldoende van op een natuurlijke, vriendelijke manier met hen te blijven werken, zonder dingen proberen te achterhalen.

Als een leerling na verloop van tijd persoonlijke dingen begint te vertellen, gebruik dan gewoon je gezond verstand in hoe je hiermee omgaat. Als je je er ongemakkelijk bij voelt, niet weet hoe je ermee moet omgaan of je denkt dat het iets is dat moet gemeld worden, spreek mij dan aan zodat ik eventueel met de titularis of directie kan praten.

3. Algemene didactische principes & tips:

zelfredzaamheid stimuleren: reik tools en vaardigheden aan om zelfstandig te leren zoeken naar betekenissen

- samengestelde woorden splitsen
- leenwoorden uit Engels, Frans, ...
- samengestelde opdrachten: leren de deelvragen aanduiden (zorg dat je fluo-stiftjes bijhebt)

taalgevoel en **kritisch denken** stimuleren: niet betuttelen, II laten meedenken

- zinsbouw: bv. een zin met foute constructie tweemaal (1x foute versie en 1x goed) hardop (jijzelf) zeggen en de leerling laten "aanvoelen" welke van beide goed was. (tip voor tijdens toetsen of voor een boekbespreking, presentatie: "zin hardop in je hoofd zeggen" en horen of de zin "goed klinkt"), sommige IIn hebben al een zeker niveau van taalgevoel bereikt maar zijn zich daar niet van bewust, de leerling daar attent op maken kan zijn/haar zelfvertrouwen een boost geven.

creatief zijn: durf ook "rare dingen doen" bv. dingen uit te beelden als je denkt dat het kan helpen, een rollenspelletje te improviseren met je leerling, tekenen, gebruik **humor**, ...

4. enkele praktijkvoorbeelden:

Dagelijkse taal

- tip
- revolutie
- conflict
- activist
- extremist
- akkoord
- argument / tegenargument
- verzoening (link: zoenen)
- stabiel/instabiel / onstabiel / niet stabiel
- woorden met meerdere betekenissen: iets voork~~o~~men / je vo~~o~~rkomen - lijden / leiden
- bereiden (eten) / berijden / voorbereiden
- bruikbaar
- opgewekt bijv nw/ iets opwekken ww
- garanderen / garantie
- repareren
- appreciëren
- bestrijden
- vergeven
- iets voorkomen tov je voorkomen
- terecht: die lijn is "té recht"???

voor- en achtervoegsels

- "-loos": zinloos, gewetenloos, zielloos, geweldloos, argeloos (< argeloos), vreugdeloos, liefdeloos

- "-baar": onmisbaar, bruikbaar
- "on-"
- "-rijk"
- "ex-"
- "re-"
- "in-"

- laat IIn hierbij zelf voorbeelden zoeken in DT: vriendelijk/onvriendelijk - gelukkig/ongelukkig - tevreden/ontevreden, ... kinderloos, geweldloos, ... of geef zelf voorbeelden: "Onze burens zijn kinderloos", "hoeveel kinderen hebben ze dan?" ...

Schooltaal

1) begrippen:

- consument/producent
- communicatie
- verbaal / non-verbaal
- hiërarchie
- humanisme
- uiteraard/natuurlijk/vanzelfsprekend
- functie
- richtlijn
- advies
- pro / contra
- oorzaak / gevolg
- conclusie, concluderen
- situeren
- motiveren
- kenmerken / eigenschappen
- anoniem
- traditioneel
- genuanceerd
- voorbereiden / bereiden
- structureren
- kenmerken
- opsomming
- letterlijk / figuurlijk
- presteren
- resultaten
- informatie
- objectief / subjectief
- onafhankelijk
- rationeel / emotioneel
- bewijzen / bewijsvoering / wiskundig bewijs
- universeel
- vervaardigen
- product
- factoren / elementen
- kenmerk / eigenschap
- type
- diagnose
- deskundige
- definitie

- objectief/subjectief
- omschrijving
- discreet
- identiteit
- kritisch
- identiteit
- uitdaging
- fase / stadium
- invloed
- soortgenoot
- hervorming
- traject
- uitgangspunt
- sector
- diversiteit
- stereotype
- vooroordelen / veroordelen
- medium
- memoriseren
- vestigen
- materiaal / materieel (materiële bron)
- betrouwbaar
- tastbaar
- terecht (die lijn is té recht???)

2) bij zinsontleding is de betekenis van woorden onontbeerlijk

vbn de terechte opmerking
wat betekent "terecht"?

Als je de betekenis van "terecht" niet kent, kan je niet weten dat dit hier een bijv.nw. is dat bij "opmerking" hoort en dan kan je de zin niet correct ontleden.

"Sommige mensen minachten arme mensen."
wat betekent "minachten"?

Als je niet weet dat "minachten" een ww is, kan je moeilijk de PV vinden.

--->

:-) écht gebeurd bij een zéér verstandige ASO-leerling: "Wat betekent minachten? min = wiskundige bewerking / achten = veelvoud van 8) ----> dus: "minachten" = wiskundige formule: -x.8

3) figuurlijk taalgebruik en uitdrukkingen

Zonder dat de leerkracht zich hiervan bewust is, kan figuurlijk taalgebruik en uitdrukkingen voor anderstalige leerlingen voor verwarring zorgen:

vbn LK "Dit laten we even links liggen."

Een anderstalige leerling legt zijn boek links op zijn lessenaar en heeft pas na enkele minuten door dat de leerkracht ondertussen verder gegaan is met de les. Hij weet niet waar ze al zitten in het boek en kan dus niet meer volgen.

In een boek: "Ze kookte van woede." Hier zal de ll wel uit de context afleiden dat "Ze" héél boos was maar hij/zij zal toch even in de war zijn.

3) moeilijke / onduidelijke opdrachten

Soms zijn vragen & opdrachten te vaag, niet éénduidig of gewoon onduidelijk: probeer samen met de leerling uit te zoeken wat deze leerkracht met dit type vraag bedoelt.

- Omschrijf in eigen woorden. Wees volledig.

----> wat betekent "volledig"?: staat het misschien letterlijk in de cursus en moet de ll gewoon opsommen of moet hij/zij ook uitleg geven?

- Wat vind je daarvan?

- Wat betekent?

- "Som de 4 competenties in STW op en leg ze uit." :
ptn afgetrokken o.w.v. foute volgorde ???

- "Vergelijk": ll. had 1 juiste vgl. gegeven, maar lk. wilde er 2 = onduidelijk

- krantenartikel (verslag ongeval): tijdsverloop? vooruit- of terugwijzing?
???

- leg uit a.d.h.v. een voorbeeld. = d.m.v. = m.b.v. =
= door een voorbeeld. te gebruiken

- vb. lange instructie: "Hoe kan je de aanwezigheid v/d mens in onderstaande landschappen waarnemen? Geef 3 vbn. van een andere aard. Leg goed uit."

---> 1) vraag ontleden

2) structuur voor het antwoord zoeken, bv. tabel (dit soort van vragen zou tijdens de lessen moeten ingeoeffend worden)

OPM:

als er moet geantwoord worden met een tabel, is het aangewezen dat dit er door de lk. bijgegeven wordt èn ingeoeffend worden tijdens de les (cfr. boven)...

Gelijkaardig vb.:

"Geef 2 culturele kenmerken van Angelsaksische Amerika en Latijns Amerika. Geef aan bij welk wereldblok ze horen en geef telkens een verduidelijkend voorbeeld."

---> 1) vraag ontleden

2) structuur voor het antwoord zoeken, bv. 3 kolommen en 3 rijen

- onduidelijke/open vragen: op welke manier kan de leerling dit best aanpakken? Hier mee over nadenken kan een hulp zijn, ook als je het "zelf niet goed weet" omdat de vraag té open is. Er zijn scholen die het stellen van vragen wel aan bod laten komen in pedagogische studiedagen of infomomenten maar er zijn altijd "die hard"-leerkrachten

voorbeeld:

A Wat is de dag van de klant? Leg uit.

B Wat wil Unizo benadrukken over de handelaars op de dag van de klant, wat is hun rol?

??? geen duidelijke vraag: twee vragen. In de tekst worden enkele positieve elementen opgesomd (antwoord op eerste deel) die tegelijk ook over de rol v/d middenstand gaan (antwoord op tweede deel). Voor de ll is het moeilijk om te weten hoé ze hun antwoord moeten formuleren.

C Waarom zijn ondernemers in de buurt zo belangrijk?

Het antwoord is duidelijk terug te vinden maar overlapt met het antwoord op de vorige vraag. Hierdoor zullen lln twijfelen of ze de vraag wel juist begrepen hebben.

- structuren voor het oplossen van vragen zouden best ingeoeffend worden tijdens de les, als dat niet of weinig gebeurt, is dit heel zinnig NIT-materiaal

Last but not least ...

Elk NIT-moment is voor de leerling een gewonnen moment wb taalverwerving maar ook het persoonlijke contact kan voor sommige leerlingen heel belangrijk zijn en even de druk van zijn/haar schouders wegnemen.